

EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 29.1.2007
KOM(2007) 28 lopullinen

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Tiedonanto digitaalisen sisällön saatavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden
parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman (eContentPlus)
täytäntöönpanosta**

**KOMISSION TIEDONANTO EUROOPAN PARLAMENTILLE, NEUVOSTOLLE,
EUROOPAN TALOUS- JA SOSIAALIKOMITEALLE JA ALUEIDEN
KOMITEALLE**

**Tiedonanto digitaalisen sisällön saatavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden
parantamista Euroopassa koskevan monivuotisen yhteisön ohjelman (eContentPlus)
täytäntöönpanosta**

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

1. JOHDANTO

Tämä tiedonanto on laadittu digitaalisen sisällön saatavuuden, käytettävyyden ja hyödynnettävyyden parantamista Euroopassa koskevasta monivuotisesta yhteisön ohjelmasta 9 päivänä maaliskuuta 2005 tehdyn Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen 456/2005/EY 5 artiklan 3 kohdassa säädetyn vaatimuksen täyttämiseksi. Mainitun kohdan mukaan komissio antaa 1 artiklan 2 kohdassa lueteltujen toimintalinjojen toteuttamisesta kertomuksen Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle sekä alueiden komitealle viimeistään vuoden 2006 puolivälissä. Tässä yhteydessä komissio raportoi siitä, onko vuosille 2007–2008 myönnetty määrä rahoitusnäkymien mukainen.

Ohjelman rahoituspuitteet määritellään päätöksen 6 artiklassa seuraavasti:

- Rahoituspuitteiksi 1. tammikuuta 2005 alkavalle ja 31. joulukuuta 2008 päättyvälle ajanjaksolle vahvistetaan 149 miljoonaa euroa.
- Määrä 31. joulukuuta 2006 päättyvälle jaksolle on 55,6 miljoonaa euroa (1 kohta).
- Määrä 31. joulukuuta 2006 seuraavalle jaksolle katsotaan vahvistetuksi, jos se on kyseisen jakson osalta vuodesta 2007 alkaen voimassa olevien rahoitusnäkymien mukainen (2 kohta).

2. ECONTENTPLUS-OHJELMAN TAVOITTEET

Euroopan sisältöteollisuudella on suuri merkitys tietoon perustuvan yhteiskunnan ja talouden kehityksessä. eContentPlus-ohjelmalla parannetaan digitaalisen sisällön saatavuutta, käytettävyyttä ja hyödynnettävyyttä käyttämällä hyväksi Euroopan nykyisen digitaalisen sisällön tarjoamat laajat mahdollisuudet. Sillä edistetään tiedon luomista ja levittämistä yhteisön tasolla. Ohjelmalla edistetään komission poliittisia tavoitteita, jotka esitetään tiedonannossa i2010 – Kasvua ja työllisyyttä edistävä eurooppalainen tietoyhteiskunta, ja erityisesti laajakaistayhteyksiä, rikasta ja monipuolista sisältöä ja digitaalipalveluja.

Ohjelmaan on valittu tätä tarkoitusta varten kolme yleistä etua palvelevaa alaa. Julkisella sektorilla on saatavilla näistä erityisen paljon tietoa. Nämä alat ovat

maantieteellinen tieto, koulutukseen liittyvä sisältö sekä kulttuuriin liittyvä ja tieteellinen/opetussisältö.

Maantieteellinen eli spatiaalinen tieto tarjoaa huomattavat mahdollisuudet jokapäiväiseen elämään liittyville sovelluksille, sillä tällainen tieto mahdollistaa navigaatiojärjestelmät, helpottaa julkisen liikenteen hallinnointijärjestelmien soveltamista ja parantaa aluehallintoa. Spatiaalinen tieto on Euroopassa sirpaleisessa muodossa eri tietokannoissa ja -lähteissä, sen saatavuus on puutteellista, tietokannat ovat maantieteellisten mittakaavojen erilaisuuden vuoksi epäyhdenmukaisia ja yhteensopimattomia, ja tietojen keruu on päällekkäistä. Ohjelma parantaa tilannetta tältä osin, koska sen avulla luodaan paremmat edellytykset digitaalisen sisällön saatavuudelle, käytettävyydelle ja hyödynnettävyydelle, jolloin on mahdollista luoda lisäarvoa sisältäviä tietotuotteita ja -palveluita.

Digitaalista opetussisältöä on jo monissa eri muodoissa verkossa ja eri tietoarkistoissa. Lukuisat syyt estävät kuitenkin tällaisen sisällön tehokkaan uudelleenkäytön koulutustarkoituksiin. Tekniset ratkaisut ovat epäjohdonmukaisia tai organisatoriset ja pedagogiset puitteet ovat usein riittämättömät mahdollistamaan monikielisen ja -kulttuurisen pääsyn digitaaliseen sisältöön ja sen käytön oppimistarkoituksessa. eContentPlus-ohjelmassa rahoitetaan toimia, jotka helpottavat koulujen, yliopistojen, opiskelijoiden, opettajien ja muiden koulutukseen liittyvien tahojen pääsyä koulutukseen liittyvään sisältöön ja tällaisen sisällön käyttöä käyttäjän omien tarpeiden, kielen ja kulttuurin mukaisesti. Sen avulla pyritään luomaan tarvittavat rakenteet ja edellytykset yleiseurooppalaisille opiskeluun liittyville palveluille, jotka perustuvat monikieliseen ja avoimeen pääsyyn erilaisissa koulutuksellisissa ja akateemisissa konteksteissa.

Kulttuuriin liittyvän ja tieteellisen/opetussisällön alalla eContentPlus-ohjelma voi merkittävästi edistää digitaalisia kirjastoja koskevan lippulaiva-aloitteen i2010 toteutumista. Mainittu aloite liittyy Euroopan kulttuuri- ja tiedeperinnön digitointiin, sähköiseen saatavuuteen ja digitaaliseen säilyttämiseen. Komissio on ilmoittanut, että vuoteen 2010 mennessä vähintään kuusi miljoonaa digitaalista objektia on saatavilla ja haettavissa yhdessä eurooppalaisessa hakupalvelussa. eContentPlus-ohjelmasta osarahoitetaan hankkeita, jotka ovat digitaalisia kirjastoja koskevan aloitteen mukaisia. Mainitussa aloitteessa pyritään luomaan integroitu pääsy kulttuuri- ja tiedesisältöön ja helpottamaan sen käyttöä verkkoympäristössä. Hankkeilla on huomattava eurooppalainen lisäarvo ja ulottuvuus. Ne koskevat Euroopan kulttuuriperinnöstä huolehtivien laitosten digitoitujen kokoelmien yhteentoimivuutta ja monikielistä pääsyä tarvittaviin kokoelmiin.

Ohjelmaan liittyvät toimet toteutetaan kahdessa vaiheessa ohjelmasta tehdyssä päätöksessä esitettyjen rahoituspuitteiden mukaisesti. Ensimmäisessä kaksivuotisessa vaiheessa kokoelmista luodaan laajennetut yhteiskokoelmat rajat ylittävällä tasolla. Toisessa kaksivuotisessa vaiheessa tätä perustaa on laajennettava ja systematisoitava, mikä edellyttää suurempaa budjettia.

3. OHJELMAN TÄYTÖNTÖÖNPANO

eContentPlus-ohjelman täytöntöönpanosta vastaa Euroopan komissio. Jäsenvaltiot ovat edustettuina eContentPlus-ohjelman hallintokomiteassa. Taloudellinen tuki myönnetään avustuksina ja hankintoina.

3.1. Vastaus vuoden 2005 ehdotuspyyntöön

Ehdotuspyyntö julkaistiin 10. syyskuuta 2005. Vastauksia saatiin huikeat 238 (ks. oheinen liite). Pyydetty rahoitus oli kokonaisuudessaan 370 miljoonaa euroa.

Arvioijat katsoivat 28 ehdotusta erinomaisiksi tai erittäin hyväiksi. Näihin 28 ehdotukseen pyydettiin rahoituksena 49 131 000 euroa. Käytettävissä olevia määrärahoja oli 27 900 000 euroa. Sen vuoksi rahoitusta voitiin myöntää vain 19 ehdotukselle.

Ehdotukset arvioitiin seuraavien ratkaisuperusteiden mukaan: toimen tavoitteiden edistäminen kohdealueen osalta, lähestymistapa ja työskentelyä koskevat järjestelyt, resurssien laatu sekä monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen liittyvät näkökohdat.

Maantieteellisen tiedon osalta rahoitettaviksi valittiin kolme hanketta. Yksi näistä hankkeista on EuroGeoNames (EGN). Siinä pyritään kehittämään yhteentoimiva palvelu, joka yhdistää virallisia maantieteellisiä nimiä koskevan tiedon integroiduksi monikieliseksi eurooppalaiseksi sovellukseksi. Ehdotus on täysin työohjelman tavoitteiden mukainen, sillä siinä yhdistetään kansallisissa tietokannoissa oleva maantieteellinen tieto rajat ylittävällä tasolla. Yhteenliittymä on vahva, pätevä ja kokenut, ja se on osoittanut voivansa taata laadukkaat työskentelyyn liittyvät järjestelyt monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.

Koulutukseen liittyvän sisällön alalla esiintyy ehdotuspyyntöön saatujen vastausten perusteella merkittävää kysyntää. Tällaisia hankkeita rahoitetaan kolme. Ehdotukset voivat edistää yleiseurooppalaisia opiskeluun liittyviä palveluja, jotka mahdollistavat sekä paremmin saatavilla olevan digitaalisen sisällön monikielisen ja -kulttuurisen käytön että uudelleenkäytön oppimistarkoituksiin. Esimerkiksi CITER-hankkeen (eurooppalaisen historian oppikirja-arkisto) tavoitteena on luoda digitaalinen oppikirja-arkisto Euroopan historiasta lähinnä toisen asteen oppilaitosten käyttöön. Ehdotuksella on merkittävä eurooppalainen ulottuvuus, sillä se voi vaikuttaa huomattavasti siihen tapaan, jolla historiaa ymmärretään ja opetetaan. Se voi auttaa ymmärtämään historiaa laajemmasta kuin kansallisesta näkökulmasta ja edistää opetukseen liittyvien kokemusten vaihtoa Euroopan tasolla. Työsuunnitelma on hyvin rakennettu ja toteutettavat tehtävät selkeästi määritelty. Kumppanuuden perustana on erinomainen ammattitaito ja resurssit. Monikielisyyteen ja -kulttuurisuuteen liittyvät näkökohdat ovat ehdotuksessa keskeisessä asemassa.

Eniten ehdotuksia saatiin **kulttuuriin liittyvän ja tieteellisen/opetussisällön** alalla. Rahoitettaviksi valittiin kahdeksan ehdotusta. Yksi valituista on EDL-hanke (Euroopan digitaalinen kirjasto). Se on selkäranka digitaalisia kirjastoja koskevan lippulaiva-aloitteen i2010 kehittämiseksi, sillä se laajentaa Euroopan kansalliskirjastojen yhteistyön infrastruktuuria tuomalla mukaan uusia kumppaneita ja lisäämällä nykyisen Euroopan kirjasto -portaalin aineistoa. EDL-hankkeella on huomattava euroopanlaajuinen vaikutus, koska se lisää kansalliskirjastojen

kokoelmien uudelleenkäyttöä rajat ylittävällä tasolla. Erinomaisella yhteenliittymällä on tarvittava ammattitaito.

Toisena esimerkkinä voidaan mainita musiikkiarkistoihin liittyvä DISMARC-hanke (DIScovering Music ARChives). Sen ansiosta käyttäjät voivat löytää Euroopan yleisradioyhtiöiden, arkistojen ja laitosten audiotallenteita. Tällaisilla tahoilla on hallussaan suuri määrä Euroopan musiikkiperintöä audiomuodossa, mutta näitä tallenteita koskevat tiedot eivät ole vielä juurikaan yleisön saatavilla. Yhteenliittymällä on hyvin tasapainoisesti edustettu pätevyys, lisäksi hallinnointiprosessi ja työskentelyä koskevat järjestelyt ovat selkeästi kuvattu. Ehdotuksella on hyvin merkittävä monikulttuurinen ulottuvuus.

Rahoitettavaksi valittiin myös viisi **temaattista verkkoa**. Niiden tehtäväalue on selkeästi määritelty: edistämällä parhaita toimintatapoja ne lisäävät tietoisuutta siitä, miten hyödyllistä on käyttää nykyisiä standardeja. Ne tuovat yhteen tärkeimmät asiantuntijat asianomaisilla aloilla (koulutukseen ja kulttuuriin liittyvä sisältö sekä julkisen sektorin tieto).

eContentPlus-ohjelma on saanut paljon huomiota koko Euroopassa eContent-ohjelman sidosryhmien keskuudessa. Näitä ovat julkishallinto, kulttuurilaitokset kuten museot, instituutit ja kirjastot, akatemit, yliopistot, koulut, yksityisyrietykset, julkaisijat, tieto- ja viestintäteknikkapalvelujen tarjoajat, yhdistykset ja organisaatioiden verkot.

Ohjelman täytäntöönpanon myötä mielenkiinto ja osallistuminen tulevat vielä kasvamaan, kun komission ja sidosryhmien väliset kontaktit lisääntyvät, rahoitettujen hankkeiden toimia toteutetaan ja temaattisten verkkojen luominen tuo yhteen eri sidosryhmiä.

3.2. Vuoden 2005 ehdotuspyynnöstä saatujen kokemusten hyödyntäminen

Vuoden 2006 ehdotuspyyntö perustuu vuoden 2005 ehdotuspyynnöstä saatuihin kokemuksiin. Käytettävissä olevat määrärahat huomioon ottaen tarkoituksena on saada vähemmän mutta erittäin laadukkaita ehdotuksia.

Ehdotukseen liittyvät vaatimukset on laadittu tätä tavoitetta silmällä pitäen. Hankkeen laadukkuuden edellytyksiä on tarkennettu edelleen: yhteenliittymällä on oltava sisällöntuottajia, on varmistettava riittävä sisältömäärä, käyttäjien tarpeet on tunnistettava ja hankkeen tuloksia on voitava käyttää laajemmassa mittakaavassa.

On myös määritelty joukko toimia ottaen huomioon ensimmäisen arvioinnin esiin tuomat prioriteetit. Koulutukseen liittyvä sisältö keskittyy sisältöön, jota käytetään virallisessa koulutusjärjestelmässä paikalla annettavaan opetukseen ja etäopiskeluun. Kulttuuriin liittyvä ja tieteellinen/opetussisältö keskittyy yhteentoimivien digitaalisten kirjastojen kehittämiseen yhdistämällä kirjastojen, museoiden ja arkistojen hallussa olevia erilaisia sisältötyyppejä.

4. RAHOITUSPUITTEET

Komissio esitti uudesta rahoituskehiksestä tehdyn, 17. toukokuuta 2006 allekirjoitetun toimielinten sopimuksen jälkeen EU:n uuden ohjelmanpaketin sekä

muutti tarvittavin osin nykyistä ja ehdotettua lainsäädäntöä sopimuksen huomioon ottamiseksi. Ohjelmapaketissa varataan vuosiksi 2005–2008 eContentPlus-ohjelmalle 149 miljoonaa euroa, mikä on sama määrä kuin päätöksessä.

5. PÄÄTELMÄT

Vuoden 2005 ehdotuspyyntöön saadut vastaukset osoittavat, että kysyntä digitaalisen sisällön sidosryhmien keskuudessa on huomattavaa sekä määrällisesti että laadullisesti, mutta tähän kysyntään ei ole vielä vastattu.

Ohjelmasta tehdyssä päätöksessä vuosille 2007–2008 säädetty määrä on tarpeen vuonna 2005 aloitettujen toimien lisäkehittämiseksi ja ohjelman täysimääräisen vaikutuksen varmistamiseksi (erityisesti digitaalisten kirjastojen alalla).

Ohjelmaa koskevassa päätöksessä 1. päivän tammikuuta 2007 ja 31. päivän joulukuuta 2008 väliselle ajalle vahvistettu määrä 93,4 miljoonaa euroa on mainitun ohjelmavaiheen osalta niiden rahoitusnäkökymien mukainen, joita sovelletaan vuonna 2007 alkavana ajanjaksona.

Liite: Yhteenveto arvioituista ehdotuksista

Kohdealue/toimi	Arvioitujen ehdotusten lukumäärä ¹
Maantieteellinen tieto	
3.1.1 Perusinfrastruktuurin edistäminen — kohdistetut hankkeet	29
3.2.2 Maantieteellisen sisällön parantaminen - temaattinen verkko	4
Koulutukseen liittyvä sisältö	
4.2.1 Koulutukseen liittyvän sisällön parantaminen — sisällön parannushankkeet	56
4.2.2 Koulutukseen liittyvän sisällön parantaminen - temaattinen verkko	8
Kulttuuriin liittyvä ja tieteellinen/opetussisältö	
5.1.1 Perusinfrastruktuurin edistäminen — kohdistetut hankkeet	58
5.2.1 Kulttuuriin liittyvän ja tieteellisen/opetussisällön parantaminen - sisällön parantamishankkeet	61
5.2.2 Kulttuuriin liittyvän ja tieteellisen/opetussisällön parantaminen - temaattinen verkko	16
Digitaalisen sisällön sidosryhmien välisen yhteistyön vahvistaminen	
6.1.1 Julkisen sektorin tieto — temaattinen verkko	3
YHTEENSÄ	235

¹ Kolmea ehdotusta ei voitu ottaa käsiteltäviksi, minkä vuoksi niitä ei sisällytetty arviointiprosessiin.